

Status asthmaticus en aminofylline

Naar aanleiding van de klinische les van Prof. DEENSTRA (1972) zou ik het volgende willen opmerken.

Omdat bepaalde verschijnselen van overdosering van aminofylline (zoals motorische onrust, braken, tachycardie, hypertensie, hypotensie en shock) overeenkomen met die van astma, bestaat er altijd de kans dat zij niet als zodanig herkend worden (G. B. LOGAN, W. RICHARDS en J. R. PATRICK 1965; A. N. P. VAN HEYST en M. OORT 1966).

De besproken patiënte ontving 2 gram (!) aminofylline intraveneus per 24 uur. Sedativa werden gegeven tegen haar toenemende onrust. Zij had een supraventriculaire tachycardie en een bloeddrukdaling die plasma-infusies nodig maakte. Haar toestand bleef zeer verontrustend ondanks verbeterende zuurstofverzadiging van het arteriële bloed.

Zou aminofylline-toxiciteit hier een rol kunnen hebben

gespeeld? Het betrof hier immers een zeventigjarige, die toch een verminderde aminofylline-tolerantie gehad kan hebben, terwijl toch ook al de maximale farmacologische 24-uurdosis van aminofylline werd overschreden, hetgeen, naar ik begrijp, onder bepaalde omstandigheden (intensive care) op zichzelf aanvaardbaar kan zijn.

Literatuur: DEENSTRA, H. (1972) Status asthmaticus. *Ned. T. Geneesk.* 116, 217. — HEYST, A. N. P. VAN en M. OORT (1966) Theofylline-vergiftiging bij een kind. *Ned. T. Geneesk.* 110, 1603. — LOGAN, G. B. (1965) Editorial: Asthma as a lethal disease. *Amer. J. Dis. Child.* 110, 1. — RICHARDS, W. en J. R. PATRICK (1965) Death from asthma in children. *Amer. J. Dis. Child.* 110, 4.

Aruba, maart 1972

J. L. DE HEER

BERICHTEN

Buitenland

CANADA

Spoelworm-experiment. Gedurende het Winter Carnival Weekend omstreeks 1 februari 1970 zaten vier mannelijke studenten aan een feestmaaltijd waarvan de spijsen bij wijze van „practical joke” (!) moedwillig besmet waren met eieren van de spoelworm *Ascaris suum*, de varkensspoelworm, die sprekend lijkt op de mensenspoelworm *Ascaris lumbricoides*. Tien dagen later ontwikkelden zich ernstige verschijnselen waarvoor de studenten in een ziekenhuis moesten worden opgenomen: longinfiltraten met eosinofilie en astma. Drie van de vier waren bij opname in het ziekenhuis cyanotisch en ernstig dyspnoïsch. Bij twee waren er tekenen van leverbeschadiging. Alle vier kregen na zeven weken een piperazinekuur die de wormen doodde, vóór het volwassen stadium was bereikt, zodat er ook geen eieren in de faeces zijn verschenen. (*New Engl. J. Med.*, 4 mei bl. 905).

GROOT-BRITTANNIË

Salmonellose via pancreatine. Twee baby's die in een ziekenhuis wegens pancreasfibrose met pancreatine waren behandeld, bleken hierbij te zijn geïnfecteerd met *Salmonella agona*. De pancreatine was bereid uit varkenspancreas, afkomstig van abattoirs. Het ene kind was 4 maanden oud toen het wegens een voedingsstoornis werd opgenomen, en, omdat men een pancreasfibrose vermoedde, met pancreatine werd behandeld. Het kreeg twee dagen koorts zonder diarree, maar in de ontlasting werd de genoemde salmonella gevonden. De ziekte verliep zeer licht en reeds na een dag kon het kind uit het ziekenhuis worden ontslagen. Nog zes weken later bevatten de faeces *Salmonella agona*. Aangezien terecht verondersteld werd dat het kind de infectie in het ziekenhuis had opgedaan, werd van de hele staf en alle patiënten de ontlasting onderzocht. Bij een kind dat in dezelfde zaal als het patiëntje had gelegen en ook pancreatine had gebruikt, werd eveneens *Salmonella agona* gevonden. (*Brit. med. J.*, 13 mei bl. 376.)

Wetenschappelijk onderzoek op foetussen. Niet alleen leken, ook artsen voelen zich ongerust ten aanzien van het gebruik dat van foetussen wordt gemaakt voor wetenschappelijk onderzoek. Dit blijkt duidelijk uit een rapport van een door het ministerie van gezondheid twee jaar geleden ingestelde ad-

viesgroep onder voorzitterschap van Sir JOHN PEEL (die dit jaar voorzitter van de British Medical Association is). Leken zowel als artsen maken onderscheid tussen onderzoek van dood foetaal weefsel en het experimenteren op levende foetussen. De adviesgroep heeft eind mei van dit jaar haar rapport uitgebracht. Daarin spreekt zij van „previable” en van „viable” foetussen, waarbij zij onder „previable” verstaat die foetussen die niet in staat zijn „to function as a self-sustaining whole independently of the mother”, terwijl „viable” (levensvatbare) foetussen daartoe wel in staat zijn. De groep adviseert de 20e week — in plaats van de 28e — als overgang van „previable” naar „viable” aan te houden. Naar de mening van de groep mogen foetussen waarmee gewerkt zal worden, niet meer dan 300 gram wegen en moet de beslissing of een foetus voor onderzoek mag worden gebruikt, berusten bij de behandelende artsen en niet bij de onderzoekers. Onderzoek op een levensvatbare foetus verschilt daarvan in fundamenteel opzicht. Eerste plicht hierbij is, dat alle pogingen moeten worden gedaan om het kind in leven te houden, „although in many instances the techniques used to aid a distressed fetus are so new that they are in some degree experimental”.

Toen het parlementslid NORMAN ST. JOHN-STEVENS in mei 1970 verklaarde dat er geaborteerde levende foetussen ten behoeve van medische proefnemingen waren verkocht, stak een storm van verontwaardiging op. Het is derhalve goed, dat het rapport van de adviesgroep de handel in foetussen veroordeelt en aandringt op inachtneming van de hoogste medisch-ethische standaard ook ten aanzien van de foetus; deze is „a potential human being — a patient, not an experimental animal”. (*Brit. med. J.*, 3 juni bl. 551.)

RUSLAND

Overeenkomst op hygiënisch gebied met Amerika. Na de eind mei jl. te Moskou gesloten overeenkomst heeft het National Cancer Institute aangekondigd dat het aan Sovjet-onderzoekers ongeveer honderd virussen zendt die bij dieren kanker verwekken. In ruil daarvoor verwacht het instituut enige anti-kankergeneesmiddelen die in de Sovjet-Unie werkzaam zijn gebleken, en een monster van een virus dat uit een lijder aan leukemie is geïsoleerd en bij apen leukemie heeft verwekt. De overeenkomst bevat ook afspraken omtrent uitwisseling van epidemiologische informatie. Amerikaanse kanker-onderzoekers hebben vooral belangstelling in